

SZERETET

HAVONKÉNT EGYSZER MEGJELENŐ
VALLÁSOS, REF. EGYHÁZI FOLYÓIRAT

A Hevesnagykunsági Ref. Egyház-
megye hivatalos közlönye. Meg-
jelenik Kisujszálláson. Szerkeszti
és kiadja: Török Imre esperes.
Előfizetési ára: egy évre helyben
2 pengő, vidéken 2 pengő 40 fillér.
Egyes példány ára: 24 fillér.

XVIII. évfolyam. — 8. szám.

Kisujszállás, 1929 augusztus hó.

A „Szeretet“ augusztusi számának egyrészét mintha könnyeimmel
írnám. Irom pedig a „Szeretet“ kedves olvasóihoz, mint egy nagy család-
hoz. Olvassátok kegyeletes érzésekkel, s legyen értünk, kiket az Ur most
gyászra rendelt, egy könnyetek, egy imádságotok!

A „Szeretet“ leghivebb olvasója:

Özv. Török Lajosné — Oláh Eszter,
az én édesanyám meghalt.

*Gyászjelentést nem adtunk ki, mert nem tudtunk volna annyit nyomtatni, hogy minden sorsunk
íránt érdeklődő jóemberünknek küldhettünk volna. Az alább írottak szolgáljanak gyászjelentésül.*

Nézem áldott kedves arcának vonását. Hányszor nézett rám büszke örömmel; s hányszor siratott meg az aggodalom könnyeivel! Nem néz rám többé földi szemmel, s nem sirat. De az ég-
ből — úgy érzem — mindig néz, a lelke mintha szüntelenül körülszálldosna. Mintha közelebb volna hozzám most, mint egykor valaha volt.

Elment. És mégis itt van, mégis az enyém! Óh erősebb a szeretet, mint a halál!

* * *

Életéről csak annyit, hogy Debrecenben született, az akkori Kádas-utcán (ma Arany János utca). Szülőinek ő volt a legkisebb gyermeke. Az élők közül hetedik. Azért predikáltam ezelőtt 25 évvel, mikor Kisujszállásra beköszöntöttem július 31-én ama szent leckéről: Felemelt engem a hetedik angyal, hogy meglátnám a várost... Ő az a hetedik angyal“. — Atyja, mint atyám is, szijgyártó mester volt. Anyámnak is 7 gyermeket adott az Isten, azok közül egy korán elhunyt, koporsóját a kis Lajoskának láttuk is most, hogy megbontottuk a debreceni Hatvan-utcai temetőben lévő családi sirt. Hatan aztán élünk mi is: ki e

AZ ÉN ÉDES ANYÁM ARCKÉPE

sorokat írom, a legöregebb én vagyok testvéreim között. Sorsunk különböző, ki szegény, ki meg nem vagyonos: élünk és szeretjük egymást nagyon! A szeretet a kincsünk! Óh hogy sirtunk, mikor felolvastuk anyánk végrendeletét. Földi vagyona nem volt szegénynek: a szivét törte darabokra áldásokban, azt hagyta ránk. De ez nekünk mindennél becsesebb. Mind a hat gyermekéhez — sorsunk szerint külön írt s mindannyiunkat külön megáldott.

Ez írása — bár hiszen egyszerű asszony volt — mint egy költő írása, olyan. A kezdetét ide iktatom; hiszen a többi része ugyse érdekelhet mi rajtunk kívül senkit: „Sötét, borongós idő van — írja levelét — olyan mint az én lelkem. Fájdalmas, mert utolsó levelemet, gondolatomat írom le...“ Így kezdi s eképen végzi: „a sirban is imádkozom értetek. Édesanyátok“... Micsoda szeretet ez! Abádszalókon pihent meg a drága lélek. Meghagyása szerint Debrecenbe vittük porrészeit, ott pihennek — ott porladnak minden elődeink a B. F. T. R. A.

Elhunyt folyó évi július 18-án délután

2 órakor. Utolsó szavai ezek voltak, melyeket kezeit felemelve, reszketeg szavakkal mondott el:

*Igaz Isten, ígéretedben
Változhatatlan Valóság!
Amit Te a Te beszédedben
Megmondasz, az mind valóság...*

A 75. dicséret 1. versének kezdete ez, a kedves adventi éneké...

Aztán elhanyatlott beteg ágyán, lehajtott a fejét és elpihent...

Egyik tesivérem írta róla: olyan volt, mint egy fehér galamb.

83 éves volt július 7-én, Eszter napján. Neve is Eszter volt, amely azt jelenti: Csillag. A csillag ott van már méltó helyén: az Égben.

44 esztendeig volt özvegy. 44 esztendeig! Két és fél esztendeig súlyos beteg. Bacsulevelét, mert halálát ő is, mi is, már akkor is vártuk, akkor írta meg: 1927. febr. 22-én, 2 és fél évvel ezelőtt. Véletlenül-e vagy hogy? boldogult atyánk halálának évfordulati napja ez: 1885 február 22-én halt meg ugyanis édesatyám!

Szép élete volt szegény anyámnak, bár ezer küzdésben telt az els kinos szenvedésekkel végződött. De avagy nem ilyen volt-é a Krisztusé is?

Végtségességététele is életének megfelelő volt. Koporsóját ezer virág borította, azokra drága gyöngyök: könnyek hulltak. S hat gyermeke, 12 unokája, 4 dédunokája, szereteteinkkel együtt gyászoljuk, áldjuk. A debreceni hatvan-utcai temető akácai „Isten hozottat“ suhogtak elébe, mikor bevittük, oda elkisértük.

Csokonai Vitéz Mihály sirjától nem messze ott pihennek mostmár az én áldottaim!

Mint a földi élet csodáját, s mint kimondhatatlan megtiszteltetést jegyzem ide emlékezetül, hogy szegény egyszerű anyám elhunytá fölött Magyarország legelsője, hazánk kormányzója, s grófok, bárók, földi előkelőségek sokan nyilvánították részvételüket sürgönyökben, levelekben. És az egész egyházmegye, gyülekezetem, lelkésztársaim, barátaim, megszámlálhatatlan sok jó emberem.

És én magamat megalázva, a Szentlélek Uristennek adok hálát, hiszen egyedül Istené a dicsőség! — hogy a szivekben munkálkodott a mi vigasztalásunkra az emberek részvéte által is!

Tarka selyemkendő.

Jelige: „Parányi porszem“

*Az élet nagy, tarka selyemkendő,
Sok apró rojtja: a sok esztendő.
Fényszálakból szőtt aranyvirágok
rajta: az álmok.*

*Pompázó díszül van szórva rája
Az égő vágy sok piros rózsája
Szürkés alapján a zöld szegélyek:
futó remények.*

Az élet nagy, tarka selyemkendő.

*Mint fiókjára a madár pelyhe
Ugy simul reánk elomló selyme.
Lágyan takarja két gyenge vállunk:
az ifjuságunk.*

*De jön ideje lázas robotnak.
A cifra rojtok lassan lekopnak.
A remény zöldje fakóra bágyad,
Nyültre avulnak a fénylő szálak
S olyan holtszin lesz, ha az este jő —
mint egy szemfedő.*

Magyar cserkészek Angliában

A f. évi július 30-ától augusztus 12-ig nagy cserkész dsemböri (Jamboree) lesz Angolországban, Börknhedben — Mencseszter mellett. 49.000 cserkész lesz együtt a világ minden részéből. Én előbbugy gondoltam, hogy 30—40 magyar fiu majdesak eljut, mert hosszú az út és drága is, de közbeszólott a mi lordunk Rodermeő s ime! 850 magyar cserkész megyen árvalányhajás kalappal, szivében lánggal, szemében tüzzel Börknhed felé. Menjetek drága magyar fiuk, s kik dicsőséget szereztetek már a kopenhágai (kjövenháveni) dsembörin, hogy a roppant Amerika és Anglia cserkészei után harmadiknak ti következtek (1924-ben); tavaly meg Rigában a debreceni cserkészek lettek az elsők (a mi kisujszállási fiaink közül is volt ott egynehány dr. Jausz Béla és Török Tibor tanárral egyben): hirdessétek a nemes magyar tettekészséget és tetterőt a minket nem ismerő, mert ismerni nem akaró nagyvilágnak.

Tehát mondom — 850 lesznek a 49.000 között. Ott leng a háromszinü, cimeres zászló, ott hangzik a Hymnus s érvényesül a magyar akarat, ügyesség, képesség, tudás, erő!

Isten segítsen, drága magyar Cserkészek!

A cserkész szót és a cserkészzetet már úgy szólva mindenki ismeri. Csak azt jegyezzük jól meg, hogy a cserkészzet a *jobb emberré válás* gondolatát hirdeti. Cimerük a háromágú lilium, s a köszönetre felemelt három ujj, ezt jelentik: *Isten, haza, embertársaink!* Ezért a háromért történik a cserkészzetben minden.

A cserkészzetet mindenki becsüli, minden hátsó gondolat nélkül. Látni a délceg cserkésztszót s a legkisebb „farkaskölyköt“ — így szeretik magukat nevezni, vagy a hivatalos elnevezés szerint: cserkészapródot, vagy kis cserkészt, kinek néha nagyobb a kalapja, mint az egész emberke, a botja meg valóságos kutyagép a kezében: szívet átható, könnyre fakasztó öröm!

* * *

Mennek hát a cserkészfiúk Londonország felé, Londonban 9 napig lesznek majd a mi lordunk vendégei. Biz' ez belekerül egy pár font sterlingbe.

Mikor e sorokat írom, (pénteken, július 26 délután), már a rádió megizente, hogy készen vannak a nagy utra a magyar cserkészfiúk. Az ezerféle cók-mók is rendben, a legutolsó tü-cérnáig; a hátizsák dagad a sok mindenféle szükséglettől. Édes anyámszöny is megcsókolgatta máregypárszor cserkészfia mosolygós, rózsapiros, büszke arcát, apámuram se késlekedett jótanácsokat adni aztán: „Vigyázz a vonaton is, de kivált, mikor majd Osztdénél a tengerre szálltok“... Készen van a kedves cserkészfiúknak a szívük-lelkük is; hiszen istentiszteletek voltak ma délelőtt. Felsírt a magyar „Hiszek-egy“ s reszketett a sok cserkészbot kezükben, meg a szívük odabenn, mikor felzugott az „Isten áldd meg a magyart...“ Imádsággal készültek az uthoz! Segítsd őket nagy dicsőséges Isten!

No holnap meg aztán, megnézem őket, merthogy nekem is van kitől elköszönnöm, holnap tán mindeniknek a szíve ezt veri a nagy bucsuzásnál:

„Isten veled hazám, bátrak hazája...“ És robog a különvonat Budapestről, a Keleti pályaudvarról: 850 magyar cserkész nyugatnak vág. — Ezer zsebkendő lobogása, ezer örömkönny csordulása... Isten veled, Isten veletek... így hangzik majd utánuk a kérő, az áldó imádság... július 27-én déli 11 óra 45 perckor.

Magyar vitézek, pusztá viharától fogant lovak hátán, azok vágattak így ezerévnél előtte nyugat felé... Világot hódítani. 850 szép magyar gyerek, kis vitézek, világhódító utra mennek ők is, szárazon-vizen, túl Londonon... Kerek kalap-fedte fejüket árvalányhaj koronázza; oldalukat veri kis csikóbőrös kulacs; szivök fölött selyem matériába szöve a drága magyar cimer, keblükben lélek. Mennek-mennek. 850-en. Viszik a sátrakat. Pár perc alatt leverik majd a sátorkarót s kész a „ház“, mint egykor apáik az Irtisz vize táján, meg idebent. De halljátok, még tán sátorverés előtt: a táborhelynek közepén furják, ássák a kutat, az ágas is áll már, nagy hosszú kutyagép fekszi keresztül, lóbál a kutostor, táncol rajt a veder: magyar gémeskut Anglia földjén. Világcsodája, ki látott ilyet? Kristály ivóvíz a mélyén, szörnyü nagy bükkfa-dézsában, amelybe vízvezeték otnja a drága jó vizet. de vederrel huzzák ám fel, másképp jól se esne! — Ni az meg amott a tábor bejáratánál a székely kapu és kut körül, kapu körül magyar virág, eleven piros muskátli... mindenütt virulás, öröm, diadal... Magyarország reménye, jövője: Angliában!

Majd mikor aztán jön a nagy nap, a próba, a nemes verseny napja: mikor magyar fiúk áldott ajkán s zeneszerszámain a Rákóci-Induló csodás zenéje zeng... majd összezsattannak a bokák magyar toborzóra... az árvalányhaj kereng-suhog: akkor majd egy szörnyü nagy vád hasít át a százezer meg százezer néző szíven, hogy bizony ezt a nemzetet, amelynek ilyen gyermekei vannak, mindenik egy-egy kész hős... kár volt, nagy kár volt céda Trianonban eltaposni.

Akkor pedig majd tán valahonnan a magas tribünök bársony ülőjéről felemelkedik egy megtermett ember, a mi lordunk, s hangnagyító fokozta hangon odakiált a százazreknek: Bizony kár volt, segítetek jóvátennünk! Ti pedig 850 magyar ifju, 9 napig vendégeim lesztek London városában, nem sátorban, de márványpalotában, mert ahol már a gyermekek is hősök, csak palotát érdemelnek, az a nemzet pedig, mely szülte őket, helyet érdemel a nap alatt.

* * *

No igen. Jó, hogy eszembe jut, az a 850 fiu... meg a többi: 49.000 cserkész lesz

ott együtt a világ minden tájékáról, valamivel kell, hogy táplálja is magát, míg tart a világ-dsemböri! Hát hogy mit eszik az a tenger fiatal gyomor, ide jegyzek egy pár adatot:

49.000 cserkész ugy körülbelül ezer nagy négyszögön lesz elhelyezve, 50 ember egy-egy négyszög területen. A magyaroknak 16 négyszög jut, egy-egy jó nagy udvar. Az elemózsia aztán, amelyet a cserkész táborba befutó vonatok szállítanak, egy-egy nagy ládában, odagörög minden cserkészudvar egyik végéhez naponként. Hogy minden friss legyen, jó és tápláló!

Hogy aztán mennyi minden kell ennyi kis legény pár heti ellátásához, naplómbe is beírtam, ide is bejegyzem:

(Gondolkozzék rajta, aki ráér. Hiteles adatok!)

80.000 tojás, 100 mázsa szalonna, 300 mázsa sajt, 180 mázsa cukor, 30 mázsa tea, 80 mázsa rizs, 2000 mázsa kenyér.

Jól számított-e az anglus, majd meglátjuk. Elég lesz-e annyi kenyér és tojás s nem lesz-e sok a tea? Hacsak viz helyett is nem azt mernek agémes kutból ebbe a... kánikulába?!

Ott voltam elindulásukkor, elköszöntem tőlük, eláldottam őket. — Hajh mennyi édes anya könnye hullt; ezrek és ezrek zsufolódunk a roppant pályaudvaron. — Nagyon meghatott engem egy osztágpici cserkész, 12-13 évesek, azok is mentek a nagyutra. Lelkemig villogott a vízi cserkészek hófehér tengerész sapkája is. Szívembe vágott nagyon az is, amiről tegnap a kenderesi templomban a főméltóságú kormányzónk előtt predikáltam, hogy: a cserkészeknek egy küldöttsége már előre utazott a különvonat előtt. Koszorukat vittek, — bronzból, vagy miből volt formálva a diszkoszoru, — Rodzemeő lord elesett hős fiának sirjára. A feliraton, melyet a koszoru szalagján olvashattunk, el lehet gondolkozni minden magyarnak. Ez a felirat: A háboru áldozatának (küldik e koszorut) a béke áldozatai (t. i. a trianoni átkos béke áldozatai, mi szegény magyarok.)

A predikálásomról még egy pár szót akarván ide iktatni, hát beszéltem az én drága halott édesanyámról, meg a mi beteg, nagybeteg édesanyánkról; magyar nemzetünkről. Az előbbiről, halott anyámról csupán azért beszéltem, nem hogy újra és újra elsirassam,

hanem azért, hogy mindenki elé odaállithassam példaképen: mivé teszi a vallásosság s épen a mi református hitünk a legegyszerűbb lelket is? A szeretetben naggyá, a jóságban utólérhetetlenné, a legnagyobb szenvedések közt türové, az inségben reménykedővé, a bajok között erőssé, a halál révén is az örökélet látójává — s egy egész életen át a mindenható Isten kegyelmében nagy hittel bizóvá.

Érdemes és méltó hát vallásosnak lenni!

Beteg édesanyánk, drága magyar nemzetünkről szólva pedig előhoztam egy-két betegségünket: az egyetértés hiányát, s azt a nagy eltévelyedést, mely, mint a tékozló fiut, elszakasztott sok ezreket a nemzetből az Atyától. Mig vissza nem térünk Őhöz, borzasztóan árvák maradunk; de ha visszafordulunk, akkor elhangzik felettünk is a mennyei Atya szózata: Az én gyermekem elveszett vala, de megtaláltatott; meghalt vala, de feltámadott!

Mi minden jut az embernek eszébe a cserkészekről, kik az imént (hétfőn délelőtt 10 órakor) szálltak a nagy tengerre Oszten-dénél s mennek a templomok országa: Anglia felé.

Vajjon miért is olyan hatalmas az az Anglia? Londonban magában 1100 temploma van Istennek s az mindenik tele van vasárnaponként... háromszor: délelőtt, délután meg este. De az utcasarkokon s a ligetekben is ének zeng, ima száll s Isten igéje predikáltatik. Vajjon miért hatalmas Anglia?

Áhitat te ezüstmadár!

Jelige: „Örök felség! hozzád kiáltunk!..“

Tompa.

*Téged akarlak most e versbe zárni,
E vers aranykalitka s nyitva vár,
Te föld és ég közt szoktál szállva szállni
Szelid Áhitat: szép ezüstmadár!*

*Te ott születted az első időkben,
Meleg fészeked az ős emberkebel,
Mely Istent lelt a fűben, fában, köben
És annak nevét sóhajtotta el.*

*És mindazóta mint az ég sirálya,
Repülsz a magas kék tenger felett,
Fehér szárnyadon fehér lélek vágya
S a szivdobbanást Istenhez viszed —*

*Téged akarlak most e versbe zárni —
Ó boldog vers ez, mely keblére zár!
Maradj velem, ne vágyj ma szállni, szállni
Szelid áhitat: szép ezüstmadár!*

Szücs Lukácsné — Buza Eszter tisztes ker. asszony emlékezete.

Hat évvel ezelőtt aranykoszoru: az aranymennyező szép koszoruja, most meg gyászkoszoru. Elpihent, eltemettük a szép magyar nevű tisztességes asszonyt, kivel e családi név utolsó viselője hunyt el városunkban. Szép élete volt: ugyanazon ház volt apáinak háza, melyből július 17-én, nagy részvétellel elkisértük a végső utra. 56 esztendei házassági szövetség füzte a mostmár boldogultat — hitveséhez Szücs Lukács tisztes presbyterünkhöz, ki körülbelül félszáz esztendeje tagja az egyháztanácsnak s szolgálja általában a közügyeket. A boldogult édesanyjának egyik leánya Kunhegyesen gyászolja az elvesztett édesanyjai szeretetet, a másik itt e gyülekezetben. Sokszorosan fájdalmas szívvel gyászolja a nőunoka is, kinek hitvesét egykor oláh fegyver döntötte halálba, s anélkül is sok az életben a fájdalma. Vigasztald Uram a sirókat s áldd meg az idvezültnek emlékezetét!

Ifj. Konez István hős emlékezete.

A nehéz időkben, kiki emlékszik erre kerestem a halott hősök nyomait, kik idegenben pihentek el, nem itt porladnak az akáclobbos magyar temetők sirhalmai alatt.

Meg is találtam 300-nál többnek a nyomát s örökítettem emléküket.

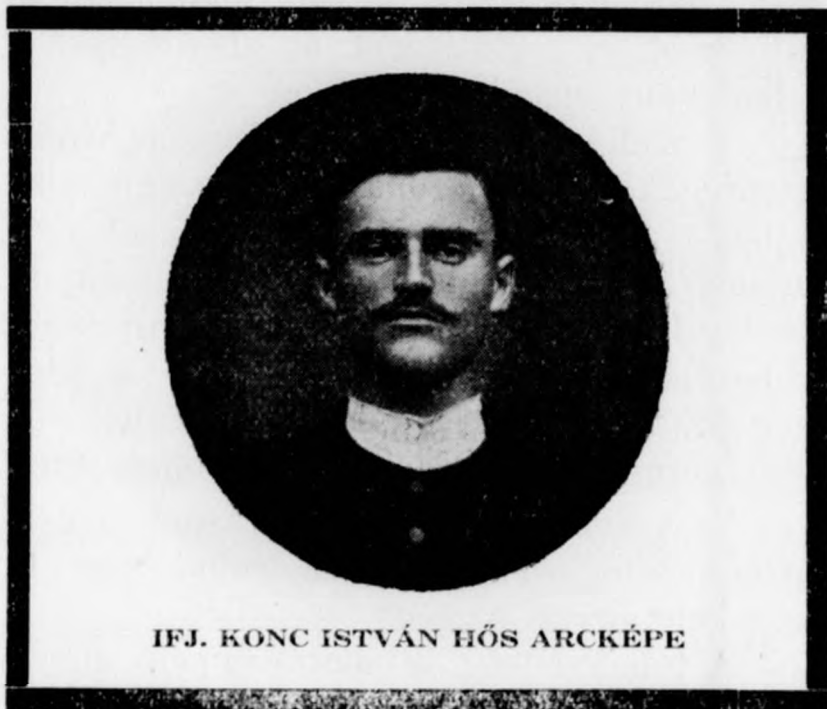
Most újra indult egy országos mozgalom: Keressük a külső országokban elhunyt magyar hősök sirját s gondoztassuk azokat! Virág nyilják azokon, halált tulélő szeretet s hü emlékezet virága; ne bogácskóró, dudva lepje.

A „Szeretet“ is csatlakozik a mozgalomhoz, s im egy kisujszállási halott hős emléket most is felidézi. Messze van a sirja, ezer mérföldes távolban, orosz fogság szomorú színhelyén.

Mit is tudunk róla? Édesatyja, édesanyja nevét (Konez István s Cs. Nagy Krisztina a hős fiúnak szomorú szülői) 21 esztendő volt, mikor 1914-ben, augusztus elsején elment; holnap lesz 15 esztendeje. Megsebesült a derék katona kétszer is. Végre orosz fogságba került, öt kisujszállási bajtársával együtt. Négy haza is jött, de Konez Istvánról

csak a hirt hozta haza Ignác Mihály, hogy nagybeteg kórházba került...

A többit tudjuk. Üres lett a kórházi ágy s a kórház temetőjébe kivittek egy halott magyar katonát...

IFJ. KONEZ ISTVÁN HŐS ARCKÉPE

Van-e siri jele? Vagy már a sirja is behorpadt? Itthon pedig hull-hull a könny... szülők, testvérek szeméből, szívéből...

Ez a Konez István hős szomorú emléke!

Áldja meg az Isten a messze sirban nyugvó porait a halott hősnek!

Tanulságos irás.

— A „Református Figyelő“-ből. —

Van az orvostudományak egy aránylag új ága: a táplálkozás egészségana. Az embernek nem volt szüksége ilyen tudományra, mert a táplálkozásban is, mint minden más téren, ösztöneire bízta magát. Nem is vétett durván az egészsége ellen. De jött a „műveltség“ és vele az ösztönök megzavarodása. A természettől elszakadt ember elvesztette biztos érzékét az iránt, mint egyék, mikor egyék és mennyit egyék? Hol keveset evett, hol túltáplálta magát, hol pedig egyoldalú táplálkozással ásta alá egészségét. Azt hitte, mindegy, mivel lakik jól. Csak akkor eszmélt fel, amikor jelentkezni kezdtek tévedéseinek súlyos következményei, a betegségek. Megtörtént például, hogy egy hajónak a legénysége bőven el volt látva táplálékkal és megbetegedett. Kitört rajta a skorbut. A hozzáértők kutatni kezdték a betegség okát s rájöttek, hogy a hiba onnan eredt, hogy a tápláléknak csak a mennyiségére ügyeltek s

nem vették figyelembe a minőségét. Hiányoztak a tengerészek étlapjáról a vitamintartalmu ételek s ezt a hiányt nem lehetett pótolni a táplálék mennyiségével sem. Ma már a táplálkozásnak is van tudománya és aki szereti az egészségét, az alkalmazkodik a tudomány megállapításaihoz.

A szellemi táplálkozás területén hasonló jelenségekkel találkozunk. Az egyszerű lelkű ember is táplálja a maga lelkét, csak nem tudatosan. Egy bölcs így ír: Óh menyire gazdag lehet egy könyvet nem ismerő falusi embernek a szellemi élete, akinek a szive megnyílik egy üde népdal, egy népballada, egy gyermekiesen naiv népmese befogadásra!

Ez a kezdetleges állapot azonban nem tartható fenn sokáig. Jön a „műveltség“ itt is, s vele együtt a „baj“.

A félműveltség állapotában élő ember már tudja, hogy neki szellemileg is táplálkozni kell, de, valamint a testi táplálkozásban, úgy a szellemiben is nélkülözi az irányítást. Azt olvas, ami éppen a kezébe kerül s mivel legkönnyebben az ujsághoz jut hozzá, hát ott keresi szellemi szükségleteinek a kielégítését. A magyar intelligencia zöme még ma is az ujságevők osztályába tartozik. Napjában két-három napilapot is elfogyaszt. Belőle meríti világnézetét, politikai elveit, társadalmi felfogását, tudományos ismereteinek pótlását, esztétikai elveit, szóval mindent. Ujságját a kielégültség érzésével teszi le. Úgy érzi, most már ért mindenhez. Tudja mit mondott Minorescu és mit akar MacDonald? Mi történt Budapesten és mi történt Párizsban? Győznek-e Kinában a nemzeti csapatok? Kiemelték-e már az elsüllyedt angol tengeralattjárót stb. stb. Sőt ha az ujság utolsó oldalát is elolvassa, tanul egy pár anekdotát és társaságban elnyeri a szellemes embernek kijáró hódolatot. Ha vannak szépirodalmi igényei, azokat is kielégíti az ujságja, 28 fillérért kap tőle egy kötet regényt s a jó vásár tudatában boldogan falja a sárga könyveket. Ha nehézségei vannak, eltévedt az élet utvesztőjében, ír a szerkesztőnek s csakhamar megjön a bölcs válasz a szerkesztői üzenetekben. Szereti is az ujságját. Hallottam valakiről, aki napról napra elrakta elolvasott Pesti Hirlapját, azzal a szándékkal, hogy majd ha nyugalomba megy, ismét előveszi és elolvassa.

De az egyoldalú táplálkozás itt is megbosszulja magát. Nem folytathatja senki sem sokáig az ujságevést anélkül, hogy előbbutóbb ne mutakozzanak rajta a szellemi skorbut tünetei. Vizsgáljuk meg kissé közelebbről ezt a betegséget.

Az ujságevő elveszti arányossági érzékét. Rövidesen eljut oda, hogy nem tud többé különbséget tenni fontos és mellékes dolgok között, illetve azt tekinti fontosnak, amit az ujságja is annak tart. Hasábokat olvas parlamenti szócátákról, újabb rekordokról, bűntényekről, mozi-sztárok viselt dolgairól s azt hiszi, ezek a nap legjelentősebb eseményei. Pedig ugyanazokban az órákban hány nagyobb dolog történt! Folyt a magvetés a mezőn és az iskolában. Kórházakban betegek átmentek az életből a halálba és a halálból az életbe. Laboratóriumokban sikerült beljebb hatolni a természet titkaiba. Gyárakban meghódolt az emberi szellemnek a nyers és tehetetlen anyag. Költők, szobrászok, festők látomásokat láttak és folyt az energia csodálatosnál csodálatosabb átalakulása: a mozgásból hő lett, a hőből fény és a szeretetből szolgálat. De az ujságevő mindebből nem tud semmit. Fogva maradt a szenzációk világában s nem veszi észre, hogy ami tegnap még szenzáció volt, az ma már az ő számára sem jelent semmit.

A szellemi skorbut egy másik tünete a két dimenziós látás. Mondják, ha fél szemünk volna csak, tárgyak helyett sík idomokat látnánk. Hosszusága és szélessége volna mindennek, de vastagsága nem. Az ujságevő ilyen félszemű ember. Hiányzik látásából a mélység dimenziója. Olvassa pl. a rendőri hírekben az öngyilkosok névsorát. A nevek pusztán nevek maradnak a számára s a szörnyű tett mögött nem látja meg az egyéni tragédiát. Fel sem veti magában a kérdést, mi magyarázza meg az életösztön hirtelen kialvását. Hogy megtelnének élettél és mélységgel ezek a száraz rendőri hírek, ha ujságon kívül mást is olvasna és nemcsak halvány iskolai emlékekből ismerné a „Hidavatás“-t.

De megromlik az ujságevő időérzéke, más szóval történelmi szemlélete is. Mindig csak a jelennel és kivételesen a jövővel foglalkozván, elfelejti, hogy a dolgoknak multjuk is van. Hiába olvas revizlós vezércikkeket és a vasárnapi számban irredenta verseket, még sem tudna számot adni még önmagának sem

arról, mit jelent számára a Felvidék és mit jelent Erdély? Ehhez az ezeréves múlt elmélyedő ismerete és szeretete volna szükséges. Fel kellene támasztani ezt a múltat és szerves részévé tenni a jelennek, de erre a pillanatnak élő ujságevő nem képes. Revizionista, mert ma a revízió az aktuálisok közé tartozik. De vajjon husz év múlva is az lesz-e?

Említsük meg végül a szellemi skorbut legáltalánosabb tünetét: az ujságevő elveszti kritikai érzékét. Hozzászokik ahhoz, hogy kétkedés nélkül elfogadjon kész ítéleteket. Nem tudja elgondolni többé, hogy van egy pártok feletti igazság is. Ránevelődik arra, hogy az ellenvédelmet legkényelmesebb agyonhallgatni és legkönnyebb gunnyal, vagy személyeskedéssel elintézni. Idővel elhiszi, hogy az igazság ereje a hang erejével egyenes arányban van, ha tehát még egyszer olyan erős a hangunk, mint az ellenfélé, akkor már meg is cáfoltuk őt.

Van persze az ujságevésen kívül az egyoldalú szellemi táplálkozásnak más formája is. Vannak, különösen diákok és nők közt, regényevők, egyes pályákon, különösen orvosok és mérnökök közt pedig olyanok, akik csak szakkönyvekkel táplálkoznak. Ennek az egyoldalúságnak is okvetlenül kárát vallja a szellemi élet, ha talán a betegség tünetei különböznek is az ujságevők fentebb vázolt megbetegedésétől. Az egyoldalú regényevés legtöbbször az érzelmi élet beteges tultengésére, a szakirodalom egyoldaluma pedig az érzelem és a fantázia elsorvadására vezet. Súlyos veszteség mindkettő az étet teljessége szempontjából.

A gyógy mód? Ugyanaz, mint a testi skorbut esetében. Változatossá kell tennünk szellemi étlapunkat, főként pedig sok vitamindus táplálékot kell felvennünk. A szellemi tápláléknak ezt a fajtáját jelentik számunkra a klasszikusok, élükön a Bibliával. Ha velük táplálkozunk, akkor — de csak akkor — nyugodtan vehetjük kezünkbe az ujságot is.

Van-e okod hálaadásra?

Szadi perzsa költőnek a legnagyobb nyomorusággal kellett megküzdenie. Egyszer még cipőt sem tudott vásárolni és kénytelen volt mezitláb járni. Kétségbeejtő szomoruság töltötte el szívét. De elnémult ajkán a panasz, mikor nála ezerszer szerencsétlenebb embert látott, akinek lábai sem voltak.

Kis gyermekeink

Mig ügyvezetője voltam, körülbelől másfél évtizeden át az Anya- és Csecsemővédő Egyletnek, küzdöttem ugyszólva magamra hagyatva, vesszőt futva, kigunyoltatva azért, hogy akadályozzam a szörnyen elhatalmasodott gyermekhalandóságot. Anélkül is kevés magyar gyermek született az utóbbi években, évről-évre kevesebb, s nos az is meghaljon hamar, aki megszületik? Bizony megdöbbenéssel és lelki fájdalommal irtunk be minden kisdedet, kinek halálát jelentették bus funérátorok, a halotti anyakönyvbe. Ismét: Vele született gyengeség a halál oka; bélhurut, mi egy — s más — amint bölcs doktor uraimék kimutatták.

Egy kis nyomtatvány jutott kezembe ma. Annak a célja is az, ami az enyém: akadályozni a gyermekhalandóságot, jó tanácsosal, helyes utbaigazitással.

Szegény kis Bencsik Sanyikát is eltemettük tegnap, milyen siralom volt annál a kis koporsónál! Istenem, hogy szántam a szülőket, a nagyszülőket egyetlen kicsinyük, kis unokájuk ravatalánál, kit 9-ik évre adott vigasztaló angyalul a szülőknek az Isten, kik annyi fájdalmat, veszteséget láttak a múltban, hiszen három hősi halottjuk volt! s 16 hónapos korában elpihent a kis fiu!

Nem tartozik egészen a „Szeretet“ munkakörébe, közlöm mégis, mert szeretem és sajnálom az én népemet, közlöm a kisdedek egészségének 10 parancsolatját, melyek a következők:

Anyák!

1. Sohase válasszátok el nyáron csecsemőiteket.

2. A nem szoptatott csecsemők étkének elkészítésére mindig megbízható tejet vegyetek.

3. A friss tejet tiszta, sűrű szűrőn szűrjétek át és hideg helyen tartsátok.

4. A csecsemők táplálékát gondosan ugy készítétek el, ahogy azt az orvos elrendelte.

5. A táplálékot mindig pontos időben és az orvos által előírt mennyiségben adjátok.

6. Mielőtt azt a csecsemővel megetetnétek, kóstoljátok meg. Összement, savanyu, sárga, vagy bűzös tejet ne adjátok neki.

7. Óvjátok csecsemőiteket a tűző nap-sugártól.

8. Nappal inkább hűvös szobában vagy árnyékos helyen tartsátok s estefelé ha már kicsit lehült a levegő, vigyétek őt a szabadba.

9. Minél melegebb az idő, annál lengébben öltöztessétek a csecsemőt.

10. Óvjátok úgy őt, mint táplálékát a legyektől.

* * *

Szíveljétek meg tartsátok meg, édesanyák, e parancsolatokat s Isten megtartja, tartsa is meg kicsinyeiteket nagy boldogságokra!

Modersohn: Szigfrid tragédiájáról.

A németek mondája szerint a hős Szigfrid megölte a sárkányt és megfürdött a vérben. Ezáltal erős szaruhártya rakódott le testén páncélgyanánt. Igen, de a sárkányvérben fürdés közben egy hársfalevél esett a hátára, amely alatt a sárkányvér nem érintette testét és itt sebezhető maradt. Hogy hol van ez a védtelen hely, azt akarta megtudni Hágen, Szigfrid halálos ellensége. Ezért a legbarátságosabb arccal felkereste Hágen a hős feleségét és elhitette vele, hogy ő meg akarja menteni Szigfridet a következő háború veszedelmétől, mondja meg hát neki, hogy hol van az a hely, ahol Szigfrid megsebezhető. Erre a hű hitves a kérdéses helyet vörös keresztel jelölte meg férje ruháján. Így történt aztán, hogy amikor Szigfrid az erdőben a forráshoz lehajolt, Hágennek sikerült dárdájával a hőst átszurni az ismert helyen.

Ilyen ravaszul, sőt még ravaszabbul tör ellenünk a Kisértő is, ha már kikémlelte gyengeségeinket és megtudta, hogy a gyermek engedetlenségre, az ifju lélek erkölcsi tisztátalanságra, a férfi saját erejében való bizakodásra, az öreg pedig kishitűségre és Isten ellen való zúgolódásra hajlandó. Vigyázzunk és imádkozzunk tehát, ha a Sátán megkísért bennünket, mert „vajnál simább az ő szája, de szívében háboruság van“.

A kisujszállási ref. „Horthy“ reálgimnázium kapcsolatában új diák-internátus nyílik meg szept. 1-én. Teljes ellátási díj egy hónapra 65 pengő.

Meddig tart az örökkévalóság?

Okosságáról volt híres egy pásztorfiu. Minden kérdésre bölcs feleletet adott. Az ország királya is magához hívatta hát és azt a kérdést intézte hozzá, hogy meddig tart az örökkévalóság? Mire így felelt:

— Ismerek egy hegyet. Egy mértföld a magassága, ugyszintén a szélessége, meg a hosszúsága is. Száz évenként egy-egy madár keresi fel és megfeni rajta a csőrét. Ha majd így az egész hegy elkopik, akkor telik el az első másodperc az örökkévalóságból.

Sokat szenvedtek.

Temérdek szenvedés után pihentek el:

özv. Bangó Lukácsné – Tóth Juliánna

asszony, Bangó László atyánkfia édesanyja, több mint négy évtizedre terjedő özvegység után; **özv. Bérés Lajosné – Máté Maria**

32 éves korában. Kedves kis leánya mostmár atyátlan és anyátlan árva. (Bus szülők s testvérek szívét Isten vigasztalja!)

Kása Albert és Szappanos Lukács.

Ez utóbbi elemi iskolánk hű eljárója is volt egykor.

Pihenjenek a B. F. T. R. A.!

VASUTI MENETREND KISUJSZÁLLÁSON.

Budapest felől érkezik és Debrecen felé indul:	Debrecen felől érkezik és Budapest felé indul:
Személyvonat 0 ó 16	Személyvonat 0 ó 53
Személyvonat 4 „ 22	Személyvonat 3 „ 26
Gyorsvonat 10 „ 30	Vegyesvonat 6 „ 26
Személyvonat 11 „ 55	Gyorsvonat Nypu. 8 „ 33
Gyorsvonat 16 „ 31	Gyorsvonat „ 13 „ 36
Vegyesvonat 18 „ 55	Személyvonat 15 „ 04
Gyorsvonat 20 „ 31	Gyorsv. Kpu. 18 „ 54

Kál-Kápolna felől:	Kál-Kápolna felé:
Vegyesvonat 3 ó 17	Vegyesvonat 4 ó 40
Vegyesvonat 7 „ 40	Vegyesvonat 10 „ 38
Vegyesvonat 13 „ 12	Vegyesvonat 13 „ 53
Vegyesvonat 18 „ 49	Vegyesvonat 20 „ 40

Dévaványa felől:	Dévaványa felé:
Vegyesvonat 7 ó 29	Vegyesvonat 1 ó 30
Motorpótló 13 „ 20	Motorpótló 10 „ 35
Vegyesvonat 18 „ 00	Vegyesvonat 14 „ 10